

B.A./B.Sc. - I Sem.

(2118)

Paper: Fine Arts Paper-A (Drawing & Painting)

Time allowed: 3 hrs.

Max. Marks: 50

Instructions: Attempt Five questions in all, attempting one question from each unit. The fifth question can be attempted from any unit. All sections are of equal marks.

Section-A

1. What is understood by Six limbs of Indian Painting? Explain in detail. (10)
2. Which are the Elements of Art? Explain the importance of Line and Form in detail. (10)

Section -B

3. Write a detailed note on any two of the following: (10)
  - (a) Perspective
  - (b) Harmony
  - (c) Proportion
4. What important characteristics make a good composition? Explain in detail. (10)

Section-C

5. Throw light on the technique and characteristics of Ajanta Murals? (10)
6. Write in detail on any two of the following: (2x5=10)
  - (a) Chhandanta Jataka
  - (b) Dying Princess
  - (c) Mother and Child before Buddha

Section-D

7. Write in detail the theme and characteristics of Bhim -Betka cave paintings? (10)
8. Explain any two of the following: (2x5=10)
  - (a) Town planning of Indus Valley Civilization
  - (b) Priest
  - (c) Mother Goddess
  - (d) Pashupati Seal

PTO

(2)

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦਭਾਗ-ੳ

1. ਭਾਰਤੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਛੇ ਅੰਗਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ।
2. ਕਲਾ ਦੇ ਤੱਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਰੂਪ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਅ

3. ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਉਪਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :-
 ਓ) ਸਮਦਰਸ਼ੀ/ਪਰਿਪੇਖ
 ਅ) ਸੁਮੇਲ
 ਏ) ਅਨੁਪਾਤ
4. ਇਕ ਵਧੀਆ ਸਿਰਜਣਾ/ਰਚਨਾ ਦੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ੲ

5. ਅਜੰਤਾ ਕੰਧ ਚਿਤਰਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉ।
6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਉਪਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :-
 ਓ) ਛਣਦੰਤਾ ਜਟਕਾ
 ਅ) ਮਰ ਰਹੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ (Dying Princess)
 ਏ) ਬੁੱਧ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਮਾਂ ਤੇ ਬੱਚਾ

ਭਾਗ-ਸ

7. ਭੀਮ-ਭਟਕਾ ਗੁਫਾ ਦੀਆਂ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ।
8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :-
 ਓ) ਸਿੰਧੂ ਘਾਟੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਨਗਰ-ਯੋਜਨਾ
 ਅ) ਪੁਰੋਹਿਤ
 ਏ) ਮਾਂ ਦੇਵੀ
 ਸ) ਪਸ਼ੁਪਤੀ ਸੀਲ

Contd... Pg-3

(3)

हिन्दी अनुवादभाग-क

1. भारतीय चित्रकारी के छः अंगों से क्या अभिप्राय है? विस्तार सहित वर्णन करें।
2. कला के तत्व कौन से हैं? लाईन तथा रूप (Form) का महत्व विस्तार सहित वर्णन करें।

भाग-ख

3. निम्नलिखित में से किन्हीं दो के ऊपर विस्तृत नोट लिखें :-
क) संदर्शी / परिपेक्ष
ख) सुमेल
ग) अनुपात
4. एक बढ़िया सृजना/रचना के लिए महत्वपूर्ण/ आवश्यक लक्षण/विशिष्टताएँ क्या हैं? विस्तारपूर्वक वर्णन करें।

भाग-ग

5. अजंता दीवारी चित्रों की तकनीक तथा विशेषताओं के ऊपर प्रकाश डालें।
6. निम्नलिखित में से किन्हीं दो पर विस्तृत चर्चा करें :-
क) छन्दंता जटका
ख) मर रही राजकुमारी (Dying Princess)
ग) बुद्ध के समक्ष माँ तथा बच्चा

भाग-घ

7. भीम-बटका गुफा की चित्रकारीयों के विषय-वस्तु तथा विशेषताएँ विस्तार सहित लिखें।
8. निम्नलिखित में से किन्हीं दो की व्याख्या करें :-
क) सिंधु घाटी सभ्यता की नगर योजना
ख) पुरोहित
ग) माँ देवी
घ) पशुपति सील

*****

30(2118)700